

Lausunto

29.11.2023

Asia: VN/18157/2023

Lausuntopyyntö: luonnos hallituksen esitykseksi kyberturvallisuusdirektiivin (NIS2-direktiivi) täytäntöönpanemiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot NIS2-direktiivin tavoitteista ja tarkoituksesta

Äänitealan kannalta katsoen kyseessä on erittäin tärkeä kansallinen täytäntöönpano, erityisesti koskien direktiivin artikla 28, joka säätelee verkkotunnusten rekisteröintitietojen tietokannasta. Tietoverkoissa harjoitettava laaja ammattimainen piratismi on edelleen suurin este laillisten palveluiden kehittämiselle ja kasvuille. Tekijänoikeuksien tehokas täytäntöönpano tietoverkoissa on periaatteessa mahdotonta, jos julkisesti ei ole saatavilla verkkotunnustietoja ja/tai jos tiedot ovat tarkoituksella valheellisia tai virheellisiä. Ilman oikeita ja ajantasaisia tietoja ei ole mahdollista puuttua laittomaan toimintaan. On selvää, että laitton toiminta pyrkii piiloutumaan kaikin mahdollisin keinoin ja tässä toiminnassa valheelliset verkkotunnustiedot ovat esittäneet merkittävää roolia ilman että, verkkotunnusvälittäjät olisivat puuttuneet asiaan.

Tekijänoikeuden haltijoille on välttämätöntä, että oikeuksien täytäntöönpano varmistetaan ja että he voivat oikeutetusti pyytää verkkotunnusvälittäjiltä pääsyä verkkotunnusten rekisteröintitietoihin ja että nämä tiedot ovat oikeita ja ajantasaisia ja että liikenne- ja viestintäviraston ja verkkotunnusvälittäjien toimintaperiaatteet ja menettelyt varmistavat em. tietojen paikkansapitävyyden.

Tässä lausunnossa esitetyn lisäksi yhdyimme Tekijänoikeuden tiedotus- ja valvontakeskuksen lausuntoon.

Soveltamisalaa koskevat huomiot

-

Riskienhallintavelvoitetta koskevat huomiot

-

Raportointivelvoitetta koskevat huomiot

-

Valvontaa koskevat huomiot

-

Seuraamusmaksua koskevat huomiot

-

CSIRT-yksikön tehtäviä koskevat huomiot

-

Tiedonhallintalakia ja täytäntöönpanoa julkishallinnossa koskevat huomiot

-

Verkkotunnusvälittäjiä koskevat huomiot

Nähdäksemme direktiivin artikloita 27 ja 28 kansallista täytäntöönpanoa koskevat pykälät 165, 167 ja 170 ovat asianmukaisia. Kiinnitämme huomiota kuitenkin seuraaviin seikkoihin.

SVPL 167 §:n 3 momentin mukaan Liikenne- ja viestintäviraston olisi vastattava verkkotunnusten rekisteritietoihin pääsyä koskevaan pyyntöön ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään 72 tunnin kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Tämä on direktiivissä asetettu ehdoton määräaika. Hallituksen esitysluonnoksen perusteluissa esitetään kuitenkin laajentava tulkinta, jonka mukaan: "vastaamiselle asetettava määräaika ei tarkoittaisi sitä, että tietopyyntö olisi käsiteltävä kokonaisuudessaan annetussa 72 tunnin määräajassa. Mikäli esimerkiksi Liikenne- ja viestintävirastolle toimitettu tietopyyntö on sillä tavalla puutteellinen tai epäselvä, että sen perusteella ei voida arvioida, onko tietojen luovuttaminen tietosuojalainsäädännön mukaista, Liikenne- ja viestintäviraston olisi vastattava tietopyynnön esittäjälle esimerkiksi lisätietopyynnöllä laissa asetetun määräajan kuluessa."

Määräaika on esitetty direktiivissä selvästi eikä siitä tule poiketa perusteluissa nyt esille tuodulla tavalla. Myös johdantokappaleessa 110 annettu tulkintaohjeistus vahvistaa määräajassa pitäytymistä: verkkotunnusten rekisteröintitietojen saatavuus ja nopea käytettävyys niihin pääsyä oikeutetusti pyytävälle on olennaisen tärkeää DNS-järjestelmän väärinkäytön ehkäisemiseksi ja torjumiseksi sekä poikkeamien ehkäisemiseksi, havaitsemiseksi ja hallitsemiseksi. Kansallinen lainsäätäjä ei voi säätää asiassa selkeästi vastoin direktiivin selvää määräystä. topyyntöön "vastaamisen" ja sen "käsittelyn" välillä jättäen tulkinnallisesti auki "käsittely"vaiheen pituuden. Tiedothan ovat jo siellä, mistä niitä haetaan, eli tarkistettavaksi jää ainoastaan se, perustuuko tietopyyntö kansalliseen lainsäädäntöön tai unionin oikeuteen. Tämä riittää siihen johtopäätökseen, että pääsyä tietoihin pyydetään oikeutetusti, jolloin pyydetty tiedot on luovutettava.

Itse tietojen luovutuksessa – tietoihin pääsyn antamisen tavassa - noudatetaan tietosuojalainsäädäntöä. Tämä oikea tulkinta ilmenee 28 artiklan 5 kohdan sanajärjestyksestä ja kahta eri lausetta erottavasta pilkusta: ”[- -]antavat pääsyn tarkasti määrättyihin verkkotunnusten rekisteröintitietoihin unionin tietosuojalainsäädännön mukaisesti, kun pääsyä oikeutetusti pyytävä esittää lainmukaisen ja asianmukaisesti perustellun pyynnön.” Tältä osin hallituksen esityksen perusteluihin kirjattu johtaa tulkinnallisesti harhaan, kun siinä kytketään itse tietopyynnön perusteiden arviointi tietosuojalainsäädäntöön. Tietosuojalainsäädäntöä ei saa käyttää direktiivin ylittävänä ylimääräisenä kynnyksenä tai muuna verukkeena evätä pääsyä tietoihin niiltä tahoilta, joilla siihen on kansallisen lainsäädännön tai unionin oikeuden perusteella oikeus, ja he ovat esittäneet direktiivissä tarkoitetun lainmukaisen ja asianmukaisesti perustellun pyynnön. Pyydämme korjaamaan hallituksen esitysluonnoksen perusteluita tältä osin jatkovalmistelussa neutraalimpaan suuntaan.

Kumottavaksi ehdotettuja säännöksiä koskevat huomiot

-

Vaikutustenarviointia koskevat huomiot

-

Muut huomiot ja avoin palaute esityksestä

-

Kotilainen Kalle
Musiikkituottajat - IFPI Finland ry